

RZECZNIK PRAW OBYWATELSKICH

Irena Lipowicz

Warszawa, 20.11.2015

VII.534.14.2014.AJK

Pani

Teresa Piotrowska

Minister Spraw Wewnętrznych

Szanowno Pani Minister,

Do Rzecznika Praw Obywatelskich napływają zawiadomienia o **nieuznawaniu przez niektórych Kierowników Urzędów Stanu Cywilnego; dalej: Kierownik USC) tłumaczeń z języka obcego na język polski dokonanych przez tłumaczy przysięgłych, którzy nabyli kwalifikacje zawodowe poza obszarem Rzeczypospolitej Polskiej, w jednym z państw należących do Europejskiego Obszaru Gospodarczego.**

Z treści wniosków skarżących wynika, że uzasadniając odmowę uznania tłumaczenia wykonanego przez takich tłumaczy Kierownicy USC powołują się na przepis § 9 rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 26 października 1998 r. w sprawie szczegółowych zasad sporządzania aktów stanu cywilnego, sposobu prowadzenia ksiąg stanu cywilnego, ich kontroli, przechowywania i zabezpieczenia oraz wzorów aktów stanu cywilnego, ich odpisów, zaświadczeń i protokołów (Dz. U. z 1998 r. Nr 136, poz. 884 ze zm.; dalej: rozporządzenie MSWiA). Zgodnie z treścią tego przepisu, akty stanu cywilnego, ich odpisy i inne dokumenty wystawione w języku obcym, składane kierownikowi urzędu stanu cywilnego w związku z dokonywaniem czynności z zakresu rejestracji stanu cywilnego, powinny być składane wraz z ich urzędowym tłumaczeniem na język polski, dokonany przez tłumacza przysięgłego lub polskiego konsula. Należy zauważyć, że pojęcie „tłumacz przysięgły” bywa w niektórych przypadkach ograniczane przez Kierowników USC wyłącznie do osób, które uzyskały ten tytuł na podstawie ustawy z dnia 25 listopada 2004 r. o zawodzie tłumacza przysięgłego (Dz. U. z 2004 r. Nr 273, poz. 2702 ze zm.) - nie obejmuje ono tym samym tłumaczy przysięgłych, którzy nabyli

kwalifikacje zawodowe poza obszarem Rzeczypospolitej. **Opisana praktyka prowadzi do występowania przypadków nieuznawania przez Kierowników USC tłumaczeń dokonanych przez tłumaczy przysięgłych, którzy nabyli prawo do wykonywania tego zawodu poza granicami Polski.**

W przedmiotowej sprawie należy odróżnić dwa zakresy przedmiotowe, tzn.: a) kwestię uznawania tłumaczeń dokonanych przez tłumacza przysięgłego, który nabył swoje kwalifikacje poza granicami Polski oraz b) uznawanie kwalifikacji nabytych przez tłumacza przysięgłego w innym państwie Unii Europejskiej, który pragnie wykonywać ten zawód na terytorium Rzeczypospolitej. Druga ze wskazanych kwestii, uregulowana dyrektywą 2005/36/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 7 września 2005 r. w sprawie uznawania kwalifikacji zawodowych (Dz. Urz. UE L 255 z 30.09.2005, str. 22, ze zm.; dalej: dyrektywa), nie budzi wątpliwości Rzecznika. Dyrektywa ta została wdrożona do polskiego prawa ustawą z dnia 18 marca 2008 r. o zasadach uznawania kwalifikacji zawodowych nabytych w państwach członkowskich Unii Europejskiej (Dz. U. z 2008 r. Nr 63, poz. 394 ze zm.) Z art. 1 tej ostatniej ustawy wynika bowiem, że kwalifikacje do wykonywania zawodów regulowanych nabyte przez obywateli państw członkowskich Unii Europejskiej poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej, w tym dotyczące zawodu tłumacza przysięgłego - zgodnie z zasadami określonymi w ustawie - mogą zostać uznane w Polsce.

Natomiast **kwestia uznawania przez Kierowników USC dokumentu w postaci tłumaczenia dokonanego przez tłumacza przysięgłego spoza Polski – stanowiąca istotę problemu w analizowanej sprawie – wydaje się, w ocenie Rzecznika, nieuregulowana w dostateczny sposób w polskim porządku prawnym. W konsekwencji obecnie mamy do czynienia z różnorodną interpretacją przepisu § 9 rozporządzenia MSWiA. Co za tym idzie, część Kierowników USC akceptuje tłumaczenia z języka obcego na język polski sporządzone przez zagranicznych tłumaczy przysięgłych, a część odmawia zgody na ich uwzględnienie. Taka sytuacja, w ocenie Rzecznika, prowadzi do podważenia zasady zaufania obywateli do demokratycznego państwa prawa.**

Mając na uwadze powyższe, działając na podstawie art. 13 ust. 1 pkt 2 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2014 r., poz. 1648 ze zm.), zwracam się do Pani Minister z uprzejmą prośbą o poinformowanie Rzecznika o zajęтым w sprawie stanowisku oraz o ewentualnych działaniach Ministerstwa, które mają na celu zmianę opisanego stanu rzeczy.

Z powierzeniem
Jana Jędraka